

HỌA PHƯỚC TRONG ĐỜI SỐNG

(Bài giảng tại đạo tràng Thiên Tánh Không Houston, Texas ngày 07-1-2018)

THÍCH NỮ HẰNG NHƯ

DẪN NHẬP

Qua Giáo Lý Duyên Khởi của đạo Phật thì mọi vấn đề xảy ra trên cõi đời này đều do nhiều nhân nhiều duyên hợp lại mà thành, để rồi sau đó cũng do nhiều nhân nhiều duyên mà nó biến đổi thành cái khác. Nhìn chung, con người sinh ra đời không ai giống ai. Có người sinh ra mang một hình hài cân đối xinh đẹp. Có người sinh ra đầy đủ sáu căn như mọi người, nhưng không có nét đẹp xuất sắc. Cũng có người sinh ra không được may mắn vì thiếu mắt căn này, hay căn nọ. Có người sinh ra thông minh, hoạt bát, lanh lợi, nhưng ra đời lại thất bại lên thất bại xuống. Có người sinh ra trông khù khờ, chậm chạp nhưng lại dễ dàng thành công dù không tranh giành đoạt lợi. Có người sinh ra trong một gia đình giàu có, nhưng lại có người cả đời sống trong cảnh nghèo khổ. Thử hỏi do đâu mà lại có nhiều tình trạng khác biệt như thế?

Trả lời về những sinh linh tật nguyên, các nhà khoa học cho rằng: Đó có thể là do ảnh hưởng từ người Cha hay người Mẹ đã mắc một chứng bệnh nào đó, khiến cho đứa trẻ sinh ra phải chịu tật nguyên. Ngoài ra, cũng có trường hợp do người Mẹ uống thuốc ngừa thai rồi quên uống một hay hai ngày nào đó trong thời gian thụ thai, nên ảnh hưởng đến sự thành hình của thai nhi. Một trường hợp khác ở quê hương Việt Nam nhiều hài nhi ra đời bị tật nguyên được quy bởi ảnh hưởng của hoá chất độc hại "Agent Orange" trong thời chiến. Với cái nhìn của thế gian thì câu trả lời này có thể đúng cho các bậc Cha Mẹ nào đã lâm vào hoàn cảnh nêu trên, nhưng còn vô số trường hợp khác xảy ra trên thế giới không nằm trong những hoàn cảnh đó thì sao? Rất nhiều bậc Cha Mẹ là người khoẻ mạnh, thông minh, thành đạt, có địa vị cao trong xã hội, đã sinh ra những đứa con khoẻ mạnh, nhưng xen vào đó lại có một em bé bị bệnh bẩm sinh, tật nguyên thì trả lời sao đây? Hoặc là trên thế giới này có những em bé thông minh vượt bậc trên nhiều lãnh vực như âm nhạc, toán học, hay có trí nhớ siêu đẳng, mà người ta gọi là "thần đồng" trong khi Cha Mẹ của em bé đó

chỉ là những người bình thường? Trường hợp này các nhà khoa học chưa có câu giải thích thoả đáng.

Theo Lý Nhân Quả của nhà Phật thì tất cả mọi gia đình dù giàu hay nghèo, tất cả mọi cá nhân dù đẹp hay xấu, khoẻ mạnh hay tật nguyền và tất cả những người may mắn hay những người kém may mắn đều bị xoay dần trong bánh xe Nhân Quả. Như vậy, với cái nhìn Phật giáo, thì tất cả mọi người sinh ra ở thế gian này không ai thoát khỏi luật "*Tương Quan Nhân Quả*" còn gọi là Nghiệp Quả. Nghiệp Quả từ nhiều đời nhiều kiếp trước đã góp phần hình thành con người và tiếp tục ảnh hưởng trên đời sống của con người trong đời này và sẽ tiếp tục ở tương lai, nếu con người không biết tu tập và vẫn cứ tạo thêm Nhân mới trong đời hiện tại.

Cuộc sống của con người ở thế gian này không ai định trước mình sẽ sống bao lâu? Một năm? Hai năm? Mười năm? Hai chục năm? Bảy chục năm? Chín chục năm? Hay trăm tuổi? Dù cuộc sống thọ mạng lâu dài hay cuộc sống đoản thọ, thì con người vẫn không thoát được hai chữ "**Họa Phước**" trong đời. Tại sao? Bởi con người sinh ra ở đời này đều không đủ phước báo, để có được một đời sống hoàn toàn mãn nguyện, nguyên nhân là do họ đã tạo Nghiệp từ quan niệm, hành vi, tư tưởng, lời nói qua lối sống trong nhiều đời quá khứ lẫn đời hiện tại. Do chính mình đã tạo ra Nhân, đến khi nào hội đủ Duyên, thì Nhân xưa sẽ trở Quả, Quả ấy vận vào chính mình để mình phải chịu Họa Nghiệp hay hưởng Phước Duyên.

Ý NGHĨA VÀ CĂN NGUYÊN CỦA HỌA PHƯỚC

Khi nói đến Họa người ta thường nghĩ đến các cụm từ Hiểm Họa, Tai Họa, Tai Nạn, Tai Ương để chỉ sự bất hạnh, đau khổ, buồn rầu... cho nên ai cũng sợ Họa.

Họa thường hay đến bất ngờ chẳng hạn như gia đình đang sống an lành bỗng dưng tai biến xảy ra khiến nhà tan cửa nát, sản nghiệp tiêu tan, nợ nần chồng chất. Hoàn cảnh khốn khổ, tai ương hoạn nạn như thế, khiến con người lâm vào tình trạng sầu lo không lối thoát đưa đến quẫn trí, nhẹ thì mắc bệnh trầm cảm, nặng thì nghĩ đến cái chết để trốn tránh nỗi khổ niềm đau. Lâm vào hoàn cảnh này người ta gọi đó là "**Họa**".

Trong thời gian qua, những ai theo dõi tin tức đều biết rằng ở tại Hoa Kỳ cũng như tại nhiều quốc gia khác trên thế giới bị thiên tai động đất, sóng thần, giông bão,

lũ lụt, hỏa hoạn, chiến tranh, khủng bố, dịch bệnh... đã cướp đi không biết bao nhiêu sinh mạng của con người. Những gia đình mất người thân này coi **như bị Họa**. Bên cạnh đó cũng có những người may mắn được cứu sống. Sự may mắn đó, người ta nói là "**trong Họa có Phước**".

Hoặc và có người gặp vận may ăn nên làm ra, trúng mỗi này mỗi nọ, gia đình êm ấm, hạnh phúc, tâm trạng người đó được an vui sung sướng thì người ta nói người này có "**Phước**" hay "**Phúc**". Khi nhắc đến Phước thì người ta nghĩ đến các trạng thái bình an, hạnh phúc, vui vẻ, may mắn...

Phước là nhân tố hình thành đời sống an vui hạnh phúc. Họa là nhân tố khiến con người sống trong điên đảo bất hạnh khổ đau. Phước và Họa không phải tự nhiên mà có, cũng không phải do chư Phật, chư Bồ Tát, Thượng đế hay Thần linh nhúng tay vào giáng họa hay ban phước cho bất kỳ ai. Bởi vì chư vị đó là những người có lòng từ bi, trắc ẩn trước nỗi khổ của con người mà phát nguyện tu hành, tìm lối thoát cho chính mình và giúp chúng sanh thoát khổ, thì không vị nào nỡ có hành động bất công và độc ác khi ban hạnh phúc bình an cho người này lại gieo rắc bất hạnh đau thương cho kẻ khác.

Những hiện tượng sai biệt bất công, hầu như phi lý đó, bằng con mắt của kẻ phàm phu như chúng ta không nhìn thấy được căn nguyên sâu xa, chỉ có Đức Phật là vị Toàn Giác mới thấy rõ được sự tương quan hay tương sinh của Nghiệp Quả, chỉ dạy lại cho chúng ta. Trong kinh "*Tiểu Nghiệp Phân Biệt số 135*" (thuộc Trung Bộ Kinh III) kể lại câu chuyện Đức Phật trả lời chàng thành niên tên là Subha Todeyyaputta tại tịnh xá ông Cấp-Cô-Độc ở thành Xá-Vệ (Savatthi), Kỳ-Đà-Lâm (Jetavana), khi anh ta đặt một số câu hỏi do nhân gì, duyên gì mà giữa loài người với nhau lại có người cao quý kẻ thấp hèn, người đoản thọ người trường thọ, người nhiều bệnh kẻ ít bệnh, người xinh đẹp kẻ xấu xí, người có quyền thế lớn người quyền thế nhỏ, người có tài sản nhỏ người có tài sản lớn, người thuộc gia đình hạ liệt, người thuộc gia đình cao quý, người có trí tuệ yếu kém, người có trí tuệ đầy đủ. Đức Phật cho biết những hiện tượng xảy ra khác biệt như thế là do nơi **Nghiệp**. Con người gây ra Nghiệp thì phải sinh vào một hoàn cảnh nào đó để trả Nghiệp. Ngài nói: "*Các loài hữu tình là chủ nhân của Nghiệp, là thừa tự của Nghiệp. Nghiệp là thai tạng, Nghiệp là quyến thuộc, Nghiệp là điểm tựa phân chia các loài hữu tình; nghĩa là có liệt có ưu*". Giảng rộng hơn Đức Phật nêu lên một số Nghiệp Nhân đưa đến Nghiệp Quả

tiêu biểu dẫn đến sự khác biệt giữa con người với con người, giữa các loài hữu tình với nhau như sau:

- *Chết yếu, đoản mạng là do Nghiệp giết hại các loài hữu tình, không có tâm từ bi... Sống lâu, trường thọ là do từ bỏ giết hại các loài hữu tình, có tâm từ bi, thương xót, quan tâm đến hạnh phúc tất cả chúng sanh và loài hữu tình.*

- *Nhiều bệnh là do đời trước thường não hại các loài hữu tình. Ít bệnh hoạn là do không não hại các loài hữu tình.*

- *Tướng mạo xấu xí là do thường hay phẫn nộ, nhiều phật ý, bị ai nói đến một chút là bất bình, bất mãn, sân hận, chống đối. Tướng mạo xinh đẹp là do không phẫn nộ, không nhiều phật ý, không bất mãn, không chống đối, không bất bình, tâm nhu hòa, từ ái.*

- *Ít uy quyền là do thói ganh tỵ, đố kỵ với người được quyền lợi, người được tôn kính. Nhiều uy quyền là do không ganh tỵ, đố kỵ.*

- *Nghèo là do không bố thí cúng dường. Giàu có là do đã bố thí cúng dường.*

- *Sinh vào gia đình hèn hạ là do tâm ngạo mạn, kiêu căng, thường khinh khi kẻ khác, không kính người đáng kính, không trọng người đáng trọng. Sinh vào gia đình cao quý là do tâm khiêm tốn, nhún nhường, thường tôn kính người đáng kính.*

- *Ngu khờ không có trí tuệ là do không thường đến các bậc tu hành để học hỏi. Có trí tuệ là do thường đến học hỏi các bậc tu hành".*

Theo lời Phật dạy thì Phước hay Họa đều do Nghiệp là những hành động, tạo tác của con người thông qua thân, khẩu, ý, tức suy nghĩ, lời nói hành động việc làm. Tạo nghiệp tốt thì gọi là Thiện Nghiệp, Phước Nghiệp. Tạo nghiệp xấu ác thì gọi là Bất Thiện Nghiệp, Họa Nghiệp, Tội Nghiệp, Ác Nghiệp. Trong đời sống hiện tại hay quá khứ chúng sanh đã tạo vô số Nghiệp thiện lẫn Nghiệp ác, cho nên phải chịu thọ hạnh phúc và đau khổ xen lẫn nhau. Những ai tạo Ác Nghiệp nhiều hơn Thiện Nghiệp thì đời sống sẽ phải trải qua nhiều thăng trầm đau khổ hơn người tạo nhiều Nghiệp tốt. Vì thế, mới có người giàu sang, hạnh phúc, quyền uy tột bậc, lại có người nghèo hèn khốn khổ tột cùng. Tuy nhiên ở trên đời cũng có nhiều hoàn cảnh éo le như người giàu sang mà lại đoản mệnh. Đó là do đời trước biết bố thí nên đời này sinh ra trong gia đình giàu có, nhưng lại mang Nghiệp sát sanh các loài hữu tình ở đời trước nên đời này không sống thọ. Hay người nghèo mà có nhan sắc xinh đẹp

khác thường. Hoặc người xinh đẹp tuyệt trần mà lại sống trong hoàn cảnh đói rách bị chồng con hành hạ khổ sở v.v.. Đó cũng do Nghiệp lành và Nghiệp xấu của người ấy tạo ra từ quá khứ. Cho nên Đức Phật mới nói: *"Các loài hữu tình là chủ nhân của Nghiệp, là thừa tự của Nghiệp. Nghiệp là thai tạng, là quyến thuộc, Nghiệp là điểm tựa, Nghiệp phân chia các loài hữu tình; có liệt có ưu"* là như vậy!

PHƯỚC HỌA TRONG ĐỜI SỐNG

Sống ở đời ai cũng mong muốn được nhiều phước đức. Người sống có nhiều phước đức thì ít bị tai họa. Người có ít phước đức thì tai họa thường xảy đến nhiều hơn. Còn người vô phước dù sống ở đâu cũng khó tránh tai họa. Ai có phước đức hoàn toàn thì tai họa không có. Đó là đúng theo luật Nhân Quả. Nhưng thực tế ở thế gian, ít thấy người nào cả đời không bao giờ gặp chuyện sầu não. Có lẽ vì những người có phước cao dày, khi mạng chung đã được sanh làm Phạm thiên ở cõi Trời hưởng phước hết rồi!

Đã là người đâu ai muốn tai họa đến với mình, nhưng làm sao để đời sống của chúng ta luôn được bình an hạnh phúc, tránh xa mọi điều hung hiểm. Người mê tín thì cho rằng tai họa hay phước đức do Trời Phật, Bồ Tát hay Thần linh ban bố, vì thế khi gặp chuyện không may thì họ đến chùa này, đình nọ, miếu kia... để lễ bái cầu xin. Khi gặp tai ương, bối rối, lo sợ... tâm lý chung, nghe ai chỉ bảo điều gì thì họ liền làm ngay không cần suy nghĩ, chỉ mong được Thần linh cứu vớt ra khỏi tai họa mà họ đang gánh chịu. Có khi gặp nạn nhẹ thì qua mau, khiến cho họ càng tin nơi Thần Thánh. Nhưng nếu vẫn nạn không thể một ngày một bữa giải quyết được, thì tâm trí họ rối bời, khủng hoảng, u mê, chỉ biết khóc than trách Trời hận đất, phỉ báng Thần linh tạo thêm khổ nghiệp.

Thực ra, ở thế gian này tội ai làm người ấy tự chịu. Đối với pháp luật thế gian cũng không ai lấy tình cảm riêng tư mà xử trí được. Như tội con, thì con phải gánh. Cha mẹ dù thương xót sợ con chịu khổ, tình nguyện chịu phạt thay con cũng không được. Đối với luật Nhân Quả cũng thế. Mình gây Nghiệp nhẹ thì lãnh quả nhẹ, nếu gây Nghiệp nặng tổn hại đến người khác thì mình phải chịu Quả bị tổn hại về tinh thần lẫn vật chất nặng nề, có than van cầu khẩn thì cũng không ai gia giảm được tội nghiệp mình đã gây ra, không ai chịu thế cho mình.

Đức Phật đã dạy cuộc sống của chúng ta do chúng ta làm chủ. Chúng ta tác tạo Nhân nào thì chúng ta sẽ nhận thọ Quả đó. Cho nên đã sanh ra ở cõi Người này, thì chắc chắn ít nhiều gì chúng ta cũng phải chịu đựng thăng trầm khi hưởng Phước lúc chịu Họa. **Điều quan trọng là chúng ta hành xử như thế nào khi tai họa đến thăm, hay phước đức đến viếng.**

Khi đã hiểu Luật Nhân Quả hay Nghiệp Quả rồi chúng ta tự biết khi chúng ta đang sống an vui hạnh phúc tức chúng ta đang hưởng Phước, thì chúng ta không quá đắc ý vui mừng, kiêu ngạo, xem thường những người kém may mắn xung quanh, bởi chúng ta biết rằng đây là kết quả của việc thiện lành nào đó mà chúng ta đã làm trong nhiều đời quá khứ. Hành động đúng đắn của người biết "*sợ Nhân*" (Bồ Tát sợ Nhân, chúng sanh sợ Quả), là khi đang hưởng Phước, hưởng Quả, nên cần chắt mót tạo thêm Phước, để dành Phước, nghĩa là chúng ta chuyên tâm tu tập thêm, hành thiện nhiều thêm, để phòng hờ khi Họa tới chúng ta còn có Phước để xan xẻ làm nhẹ bớt Họa gánh chịu. Đức Phật cũng đã từng mang Nghiệp thiện tức Nghiệp Phước so sánh với chén nước, Nghiệp ác tức Nghiệp Họa xem như chén muối. Nếu càng làm nhiều việc phước đức thì phần nước được gia tăng. Nước càng nhiều khi hoà tan với muối ít thì nước bớt mặn đi, nghĩa là nhờ những việc làm phước đức giúp nhẹ bớt đi những tội lỗi mà mình đã gây ra làm tổn hại đến người khác trong quá khứ.

Khi Họa ở đâu chợt tới, là người có học Phật, chúng ta biết đó là do Nghiệp xấu của chính chúng ta gây ra trước kia, bây giờ trở Quả, chúng ta không thể tránh khỏi, cho nên thay gì hoảng hốt, run sợ, khóc than, oán hận... chỉ khiến cho bản thân chúng ta và các thành viên trong gia đình thêm đau khổ. Chúng ta hãy hết sức cố gắng giữ bình tĩnh, kham nhẫn chịu đựng, tìm cách giải quyết và vẫn tiếp tục hành thiện trong khả năng. Khi tâm bình tĩnh không dao động, sự quan sát nhận định của chúng ta sẽ rõ ràng sáng suốt hơn, đó là cách khi gặp Họa, chấp nhận trả Nghiệp có trí tuệ. Cũng là đang trả Nghiệp xấu, nhưng trả với cái tâm thản nhiên chấp nhận thì chuyện không may nặng sẽ thành nhẹ, chuyện nhẹ xem như không có gì.

Chuyện Họa Phước đến bất ngờ không ai biết được. Ít khi nào Phước đến nhiều lần trong đời, nhưng Họa thì đến nhiều hơn. Người xưa đã trải qua kinh nghiệm đó nên có câu: "*Phước bất trùng lai, Họa vô đơn chí*", nghĩa là Phước không đến hai lần, mà tai họa thì không chỉ đến lẻ loi một lần, tức là Họa thường hay đến với con người nhiều lần.

Chúng ta cũng thường nghe nói: "*Phước đầy, Họa đầy*", ám chỉ ở đời trong cái may có cái rủi hay ngược lại, như câu chuyện trong sách *Cổ Học Tinh Hoa* kể rằng: "*Người kia phơi cỏ dưới chân rào. Hôm sau ra gom cỏ, nghe tiếng kêu "chích chích" trong cỏ. Anh bới cỏ lên bắt được một con chim trĩ. Anh vui mừng lắm, để cỏ y như trước. Mấy ngày sau, anh đến bên đồng cỏ lắng tai nghe, cũng có tiếng kêu "chích chích". Anh lật đặt dùng tay bới cỏ lên, hy vọng sẽ bắt được con chim trĩ khác. Nhưng không ngờ anh bị con rắn Hồ mổ ngay tay. Không kịp cứu chữa, nên chết ngay tại chỗ*".

Một câu chuyện nổi tiếng nói về Họa Phước khác, ai cũng biết, đó là câu chuyện "*Tái Ông Mất Ngựa*". Chuyện kể rằng: "*Ở phía Bắc nước Tàu, gần biên giới giáp nước Hồ, có một lão ông tên gọi là Tái Ông. Tái Ông có nuôi một con ngựa. Một hôm ngựa chạy qua nước Hồ mất dạng. Người hàng xóm biết chuyện đến nói lời an ủi chia buồn. Ông lão điềm nhiên trả lời: "Biết đâu con ngựa chạy mất lại là điều tốt cho tôi". Vài tháng sau con ngựa trở về dẫn theo một con ngựa Hồ cao lớn khoẻ mạnh. Người hàng xóm nghe tin đến chúc mừng, nhắc lại lời ông lão nói bữa trước. Ông lão chẳng vui mừng chỉ nói: "Biết đâu việc được ngựa này sẽ dẫn đến tai họa cho tôi". Quả nhiên việc này đúng như thế. Cậu con trai của ông rất thích cỡi ngựa, thấy ngựa Hồ cao khoẻ thì thích lắm, liền nhảy lên lưng phóng chạy. Không ngờ ngựa Hồ chưa thuần nên nhảy loạn xạ. Cậu con bị ngựa hất xuống đất gãy xương đùi mang tật lớn. Người trong xóm biết chuyện, đến chia buồn. Ông lão lại nói: "Biết đâu nhờ họa này mà được phước khác". Một năm sau, nước Hồ kéo quân sang xâm lấn Trung Nguyên. Trai tráng trong vùng biên đều phải xung vào quân ngũ chống giặc, chết ngoài chiến trường. Cậu con trai nhờ chân gãy không bị xung quân nên còn sống". Nội dung câu chuyện này cho thấy Họa là cái gốc của Phước, Phước là cái gốc của Họa. Cả hai luân phiên xuất hiện. Cho nên khi được Phước không nên quá vui mừng mà quên đề phòng cái Họa sẽ đến. Khi gặp Họa cũng không nên quá đau khổ khiến tinh thần bị tổn hại.*

Sống ở đời, quả thật hết may tới rủi, hết rủi tới may, khó mà lường trước được. Tuy là như vậy, nhưng thực tế không phải lúc nào có Phước là liền có Họa, hay có Họa là liền có Phước. Có khi Phước đi liền với Họa, cũng có khi Phước Họa không đi liền, vì ở giữa còn được hạnh nghiệp, còn có duyên tốt hiện đời của mình quyết định. Ngay Phước ấy mà tỉnh giác tu tập, tạo thêm Phước thì Phước thêm Phước. Ngay Phước ấy mà tạo ác nghiệp thì Phước sinh Họa.

TU ĐỀ CHUYÊN NGHIỆP

Như trong kinh Đức Phật dạy cho chúng ta biết đời này chúng ta sống có được Phước Báo hay Tai Họa là do Nghiệp chúng ta tạo nên. Xét về mặt hiện tượng, tục đế, chúng ta phải sống tốt, làm điều tốt không hãm hại người khác, giữ gìn Phạm hạnh, tạo Nghiệp thiện lành, để đời sau không phải chịu khổ sở do những tai họa thường xuyên đổ ập xuống chúng ta. Khi Phước đến thì không quá vui mừng, Họa đến cũng không nên quá đau khổ. Vì đó là cái Quả chúng ta phải nhận chịu không thể nào trốn tránh. Xét về mặt chân đế, chúng ta tu tập làm sao để thoát khỏi luân hồi sinh tử, chứ không chỉ lo tạo việc lành tránh việc dữ, vì như thế chúng ta vẫn còn ở trong vòng đối đãi tốt xấu thiện ác và tiếp tục hết đời này sang đời khác phải chịu trầm luân trong sáu cõi.

Là cư sĩ chúng ta vẫn phải bôn ba ngoài xã hội mưu sinh nuôi sống bản thân và gia đình, cho nên khó tránh việc tạo nghiệp, mà đa phần là nghiệp xấu. Để giúp chúng sanh tự giữ mình trong sạch trong đời sống hằng ngày, Đức Phật buộc các Phật tử phải hứa giữ năm giới:

- 1) Không sát sanh, hại vật, nuôi dưỡng lòng từ bi.
- 2) Không trộm cướp, lấy của không cho, chặn đứng lòng tham lam.
- 3) Không tà dâm, phá hoại gia cang người khác
- 4) Không vọng ngữ tức là không nói dối; không nói lời hung ác gây đau khổ người khác; không nói lời ly gián, chia rẽ gây hiềm khích giữa người này với người kia; không nói lời hoa mỹ để tự tăng bốc mình hay người mình thích.
- 5) Không sử dụng chất say nghiện khiến tâm trí lu mờ ngu muội.

Những ai giữ được năm giới luật này thì đó là người sống đạo đức không tạo Nghiệp ác. Đây là năm giới căn bản, người nào hành trì đúng đắn thì người đó sẽ dần xa lìa tam độc Tham, Sân, Si. Trong kinh ghi những người nào giữ trọn năm giới này sẽ không bị đọa vào ba đường xấu. Đó là Súc sanh, Ngạ quỷ, Địa ngục. Người nào giữ được năm giới, tạo nhiều phước đức, dẹp luôn tam độc tham sân si, thì có thể sanh vào cõi Trời hưởng phước muôn gi được đó. Nhưng ở cõi Trời muốn gì được đó khiến nhiều chư Thiên quên hẳn việc tu hành, vì thế khi hưởng hết phước

rồi thì cũng bị đọa xuống làm kiếp người hay kiếp thú tùy theo Nghiệp Quả đã gây ra từ nhiều đời trước.

Tu hành giữ giới luật là tu theo cái tướng bên ngoài vẫn còn nằm trong phạm vi đối đãi thiện-ác, tốt-xấu, có người giữ giới, có giới để giữ, nên vẫn còn bị tái sinh trong lục đạo.

Vấn đề tu tập giữ giới luật được xem là cần thiết nhưng bên cạnh việc giữ giới, điều quan trọng thiết yếu nhất vẫn là tu từ gốc chứ không tu từ ngọn. Tu từ gốc nghĩa là "*thiền Định*" dọn sạch cái tâm, giữ tâm ý yên lặng để phát huy trí tuệ.

Trong kinh Pháp Cú, phẩm Song Yếu, hai đoạn mở đầu có ghi rõ:

"1) Ý dẫn đầu các pháp, Ý làm chủ ý tạo; Nếu với ý ô nhiễm, Nói lên hay hành động, Khổ não bước theo sau, Như xe, chân vật kéo.

2) Ý dẫn đầu các pháp, Ý làm chủ ý tạo; Nếu với ý thanh tịnh, Nói lên hay hành động, An lạc bước theo sau, Như bóng, không rời hình".

Nếu khởi ý lành thì thân và miệng sẽ nói và làm việc lành tạo nên Thiện Nghiệp. Nếu khởi ý ác thì thân và miệng sẽ nói và hành động xấu ác tạo Nghiệp Ác. Nhưng nếu không tác ý lành hay ý ác, thì thân và miệng không theo sự tác ý mà nói năng hay hành động tạo Phước Nghiệp hay Họa Nghiệp.

Đơn giản hoá ý nghĩa của hai từ Họa Phước trong đời sống hiện tại để chúng ta dễ tu tập. Những gì thuận với tâm ý mình là Phước, là vui vẻ, hỷ lạc, hạnh phúc. Những gì nghịch với tâm ý mình là Họa, là buồn rầu, là đau khổ. Là Phước hay là Họa đều do Nghiệp gây nên.

Muốn thoát khỏi Nghiệp, trước tiên chúng ta tập thu liễm sáu căn không để sáu trần lôi kéo khiến cho ba nghiệp: Thân, Khẩu, Ý bị ô nhiễm. Thu liễm sáu căn bằng cách nào? Đó là khi giác quan tiếp xúc với đối tượng, tín hiệu tác động vào Thọ. Thọ biết mà không dính thì chỗ này không còn Lạc không còn Khổ, nghĩa là không có Họa Phước.

Một pháp tu khác là pháp Như Thật. Thấy Như thật, Biết Như thật về hiện tượng thế gian thì đâu là Họa, đâu là Phước? Cao hơn nữa, là tất cả mọi hiện tượng thế gian, bản thể của nó đều "*Như Vây*", không phẩm chất tốt xấu, lớn nhỏ, nặng

nhẹ... nó chỉ là Như Vậy thôi! Cho nên Họa cũng "như", Phước cũng "như", Ta cũng "như". Dứt sạch hai bên: "Ta" và "Họa hay Phước", thì đâu là Họa, đâu là Phước?

Họa Phước do Tâm. Tâm động thì Họa Phước sanh. Tâm tịnh thì Họa Phước diệt. Nếu ta làm chủ Tâm, chỗ đâu cho Họa Phước sanh. Như vậy mới thoát khỏi Nghiệp, mới thoát khỏi luân hồi sanh tử. Bài kệ sám hối dưới đây cũng nằm trong ý nghĩa này:

"Tánh tội vốn không do tâm tạo.

Tâm nếu diệt rồi tội sạch trong

Tội trong tâm diệt cả đều không

Thế ấy mới là chân sám hối."

KẾT LUẬN

Chúng ta sanh ra ở cõi Người là phải chịu quy luật vay trả, trả vay. Chúng ta vay bao nhiêu thì phải trả lại bấy nhiêu, nếu không nói là phải trả cả vốn lẫn lời, cho nên đã là con người không ai tránh khỏi Họa Phước. Vì thế khi đã học Phật, tin Phật, thì chúng ta nên hành trì theo lời Phật dạy để tự cứu mình thoát ra khỏi bực lưu, tức luân hồi sanh tử. Tu tập bao lâu để đạt được mục đích thì chúng ta chưa thể biết được, nhưng nhìn lại quãng đời thăng trầm của chính bản thân mình, thì chúng ta có thể quán chiếu ra tội phước của mình gây ra nhiều hay ít của đời trước. Và với cách sống hiện tại của mình, chúng ta có thể nhận biết được kiếp sống tương lai của mình ra sao? Đức Phật đã dạy chúng ta rất rõ là cuộc đời của chúng ta do chúng ta làm chủ, Họa Phước cũng do chúng ta làm chủ, không ai ban Phước giáng Họa cho chúng ta, vì thế chúng ta sớm thức tỉnh để chọn lối sống thích hợp ở đời này để chuẩn bị cho cuộc sống bình an hạnh phúc ở đời sau.

Tóm lại, từng bước tiệm tu theo Giới-Định-Tuệ là con đường đúng đắn của người học Phật chọn lựa để tiến tới bờ giải thoát. Từng bước tu tập để chuyển đổi Nhận thức tức chuyển đổi Tâm thức. Từ Tâm Phàm Phu chuyển sang Tâm Bậc Thánh. Ở trong Tâm Bậc Thánh thì không còn tạo Nghiệp nữa. Như vậy nhờ tu tập mà chúng ta chuyển được Nghiệp. Nghiệp đã chuyển thì bờ giác ngộ dù còn ở rất xa

nhưng rồi cũng có lúc chúng ta sẽ tới, đúng như lời Phật dạy: *"Ta là Phật đã thành, chúng sanh là Phật sẽ thành"*./.

Nam Mô Bổn Sư Thích Ca Mâu Ni Phật.

Thích Nữ Hằng Như